

Meetmega seotud nõuded

Vastavalt maaparandussüsteemide projekteerimismäärdele peab reguleeritava äravooluga drenaažisüsteemi regulaator võimaldama tõsta põhjavee taset ning hoidma seda maapinnast 30–50 cm sügavusel.

Kolm sammu seadedrenaaži rajamiseks

Kontrolli eelduste olemasolu: vett hästi läbilaskev pinnas, maksimaalne pinnakalle kuni 2%, vähemalt 5 ha suurune haritav, maa-aluste torudega kuivendatud maa, allavoolu jääb reostunud või reostustundlik veekogu, vajadusel kasuta spetsialistide ja konsulentide abi.

1

Räägi läbi teiste potentsiaalselt mõjutatavate ning asjast huvitatud osapooltega ja hangi nende kirjalikud nõusolekud (maa kaasomanikud, naabermaade omanikud ja rentnikud).

2

Küsi põllumajandusametist projekteerimistingimusi, pea nõu ekspertide või projekteerijatega, enne tööle asumist taotle projektile ehitusluba ning paigalda üks või mitu regulaatorit.

3

Uuri ka teisi Eestimaa Looduse Fondi välja antud trükiseid sarjast „Põllumees puhastab vett“ ning raamatuid

„Tehismärgalad: põllumees puhastab vett“ ja „Lihaveisekasvatuse pärandkooslused“.

E-väljaanded on leitavad kodulehelt www.elfond.ee.

Lisaks tutvu hea põllumajandustavaga ning küsi vajadusel nõu Eesti põllu- ja maamajanduse nõuandeteenistuse konsulentidelt ning vaata ka www.nouandeteenistus.ee.

Trükise koostamist toetas Keskonnainvesteeringute Keskus

roheline trükis
Trükitud keskkonnateadlikus trükiettevõttes Ecoprint

Eestimaa Looduse Fond (ELF) on vabaühendus, mis pakub ühiskonnale looduskaitseks vajalikku ekspertiisi ja tuleb appi seal, kuhu riigiasutused ja erasektor ei jõua.

PÕLLUMEES PUHASTAB VETT: SEADEDRENAAŽ

Genadi Vassiljev

» Mis on seadedrenaaz?

Seadedrenaaz ehk reguleeritav дренаaz on Eestis vähe kasutatud, kuid suure potentsiaaliga meede nii lämmastiku kui ka fosfori hajukoormuse vähendamiseks, seda eriti hea veeläbilaskvusega ning väikese kaldega põllumaal. Iseäranis paljulubavad on meetme kasutamiseks põllud, mis suvel kannatavad liigkuivuse käes.

Põllumajanduses on oluline vee säilitamine mullas, et tagada taimekasvule soodsad tingimused. Selleks peab дренаaz olema korrektselt ehitatud ja reguleeritud, et vältida toitainete ärakannet põllumajandusmaalt. Seadedrenaaz hoiab kuival perioodil põllumaa piisavalt niiske ning juhib liigniiskel perioodil efektiivselt vee ära.

Kuigi dreeni äravoolule on iseloomulik suur sesoonne varieeruvus ning lisaks mõjutavad seda mulla tüüp ja maakasutuse intensiivsus, vähendab seadedrenaaz nii lämmastiku kui ka fosfori kadusid. Kevadine suurvesi tuleb endiselt kiiresti põllumaal ära juhtida ning sel perioodil toitainete ärakannet seadedrenaaz

ei vähenda. Küll aga tuleb süsteemi eelis esile kuival perioodil, mil vee äravool on takistatud ja toitainete ärakanne väheneb maksimaalselt.

» Miks rajada?

Liigniiskel perioodil aitab reguleeritud дренаaz vee kiiresti põllumaal ära juhtida ning kuivadel aastatel aitab selline süsteem saaki suurendada, mis tähendab lisatulu ning võimalik, et seda juba ehitusaastal.

Genadi Vassiljev

» Kuidas rajada?

Kui põld on juba dreenuitud, on seadedrenaazi rajamine võrdlemisi kerge. Kogujakraavidele rajatakse ülevoolud ja дренаazikollektoritele regulaatorikaevud või pumbatakse torustikku lisavett.

Lihtsaim tehniline lahendus seadedrenaazi rajamisel on paigaldada дренаazikollektorikaevu kas elastne lõõtsasarnane toru või siiber, mille abil saab reguleerida kaevu

väljavoolu. Siiski tasub tähele panna, et tehases toodetud detailid võivad vajada objektil ümberehitamist.

Meetme tulemusel suureneb vee viibeag mullas, mille tagajärjel suureneb omakorda aurumine ning mullas seotakse rohkem toitaineid – see aitab ka taimedel rohkem toitaineid kinni püüda. Põhjavee ülemise kihi ehk pinnasevee taset hoitakse regulaatorite abil kõrgusel (enamasti 30–50 cm sügavusel), mis võimaldaks tulusat maakasutust ning ei vähendaks saaki.

» Hooldamine

Seadedrenaazi hooldustööd ei erine oluliselt tavapärase dreenuisüsteemi hooldusest – tuleb lihtsalt jälgida, et regulaatorid toimiks ning kuskil ei esineks ummistusi. Meeles tuleb pidada, et дренаazi esmane eesmärk on liigse vee kiire ärajuhtimine. Juhul kui regulaator ei tööta automaatselt, tuleks seda käsitsi umbes kord aastas avada ja sulgeda vastavalt дренаazikaevust paistvale veetasemele.

Genadi Vassiljev